

Täysistunto

Keskiviikko 9.9.2015 klo 14.04—14.15

4. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2014

Kertomus K 11/2015 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 1/2015 vp

Ainoa käsittely

Maria Lohela: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 1/2015 vp.

Keskustelu

14.06 **Eero Heinäluoma sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen seuraavassa tarkastusvaliokunnan puolesta kaksi mietintöä. Toinen koskee Valtion tarkastusviraston toimintaa, ja toinen sitten koskee Ulkopoliittista instituuttia.

Eduskunnan tilintarkastajat ovat viime keväänä antaneet näistä molemmista kertomuksen, ja näiden pohjalta voi todeta, että kummankaan, tutkimuslaitoksen tai viraston, toiminnassa ei ole mitään erityistä hälyttävää tai talouden numeroihin tai toimintaan liittyvää erityistä ongelmaa, joka olisi antanut tilintarkastajille tai tarkastusvaliokunnalle aiheen huomautukseen. Toimintakertomusten ja tilinpäätösten tiedot ovat keskenään yhdenmukaisia ja ristiriidattomia, ja tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot niin tuloksesta kuin taloudellisesta asemastakin.

Valiokunta on mietinnössä perinteiseen tapaan arvioinut myönnettyjä määrärahoja ja niiden käyttöä ja myös toiminnan kuluja ja niiden muutoksia. Erikseen on syytä sanoa, että tarkastusviraston kohdaltahan tällä menettelyllä on sekin merkitys, että viraston asema on korostunut voimakkaasti. Se on saanut paitsi suoraan valtion eri virastojen toiminnan tarkastamiseen liittyviä tehtäviä myös Euroopan unionin ja euroalueen kehityksen myötä erittäin tärkeitä talouteen liittyviä tehtäviä, joissa se muun muassa arvioi valtiontalouden rakenteellista alijäämää ja antaa siitä vahvan mielipiteensä.

Tarkastusvirasto on järjestetty eduskunnan yhteyteen, jotta sen riippumattomuus voidaan turvata, ja tältä kannalta katsoen eduskunnan tapa seurata viraston toimintaa tapahtuu tilintarkastajien kautta ja sitten tarkastusvaliokunnan kautta. Tässä mielessä tällä käsitteelyllä ja eduskunnan arvioinnilla on tietysti aito merkitys, koska muuta virallista arviota tarkastusvirastosta ei tehdä.

Tässä valiokunnan mietinnössä on sitten erikseen Ulkopoliittisen instituutin osalta kiinnitetty huomiota siihen, että valtionhallinnon isot kehityshankkeet ovat näiden pienten toimijoiden, kuten Ulkopoliittisen instituutin, kohdalta osoittautuneet ongelmallisiksi. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus, joka tuottaa talous- ja henkilöstöpalve-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 30/2015 vp

lut valtionhallinnon virastoille ja laitoksille ja rahastoille, on istunut aika huonosti tällaisten pienten yksiköiden kuin Ulkopoliittisen instituutin toimintaan.

Tarkastusvaliokunnalle on selvinnyt tilintarkastajien työn kautta ja myös suorassa kuulemisessa, että tässä taloushallinnon palvelun laadussa on huomattavia ongelmia, jotka nyt sitten tähän vuoteen tultaessa ovat asteittain kylläkin parantuneet. Ulkopoliittinen instituutti on tänä keväänä tehnyt päätöksen, että se ei liity mukaan tähän valtionhallinnon Kieku-hankeeseen, joka on valtion yhteinen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä. Eduskuntakinhan on tässä mukana, mutta samanlaisia ongelmia on ollut myös eduskunnan päässä. Syynä on, että käyttöönotto on ollut raskasta ja aika iso työmäärä on aiheutunut tästä ja korkeat käyttökustannukset, noin 60 000 euroa vuodessa.

Tarkastusvaliokunta on mietinnössään pitänyt tärkeänä sitä, että kun valtio ottaa näitä yhtenäisiä järjestelmiä käyttöön, siirtymävaiheisiin tulisi satsata, jotta ne eivät olisi niin rankkoja ja pulmallisia kuin ne ovat esimerkiksi Upin tapauksessa osoittautuneet olevan. Samaten olisi tarve arvioida sitä, onko ylipäänsä pienten yksiköiden kannalta tarve olla mukana esimerkiksi näissä valtion yhteisissä talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseissa, jos riskinä on, että todellinen valtiolle tuleva kuluerä saattaa olla nouseva.

Tarkastusvaliokunnalla muilta osin ei ole suuria havaintoja eikä huomauttamisia, ja siten itse varsinainen mietintöehdotus on se, että eduskunnalla ei ole huomauttamista näiden kahden instituution toiminnan osalta. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 11/2015 vp johdosta.